

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.826/2018/9.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Cseh Attila bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

dr. Meiszner Éva ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Dr. Flumbort András ügyvéd

A per tárgya:

kölcsön visszafizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.688/2017/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 62.P.24.349/2016/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 1.000.000 (egymillió) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes mint hitelező és ... mint adós (a továbbiakban: egyenes adós) 2013. április 8-án hitelszerződést kötöttek. A felperes a szerződés alapján a hitelkeret teljes összegét, 124.174.728

forintot folyósította, az egyenes adós azonban a fizetési kötelezettségének sem a lejárat napján, sem a fizetési felszólítást követően nem tett eleget.

- [2] A felek a hitelszerződés biztosítékeként 2014. április 8-án készfizető kezességi szerződést kötöttek. Az alperes abban kifejezetten, visszavonhatatlanul és feltétel nélkül készfizető kezességet vállalt az egyenes adósnak a hitelszerződés alapján fennálló tartozásaiért azzal, hogy a felperes a követelését 125.000.000 forint erejéig érvényesítheti vele szemben. Az alperes a szerződésben vállalt kötelezettségét felhívás ellenére sem teljesítette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében 125.000.000 forint megfizetésére kérte az alperes kötelezését.
[4] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresettel egyezően marasztalta az alperest. Abból indult ki, hogy míg a hitelszerződésre a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény, addig a felek közötti készfizető kezességi szerződésre a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései voltak irányadóak. Emiatt a Ptk. 6:416-420., 422. §-aira is hivatkozással kifejtette, hogy a perben az alperesnek a készfizető kezesség vállalására tekintettel azt kellett volna bizonyítania, hogy az egyenes adós a hitelszerződésből eredő fizetési kötelezettségét teljesítette. Ehhez képest csupán azt igazolta, hogy a ... Zrt. az egyenes adósnak a felperes felé fennálló kötelezettségéért 37.500.000 forint erejéig óvadékot nyújtott. Miután azonban a felperes követelése a késedelmi kamatokkal együtt meghaladta a 125.000.000 forintot, az alperes tartozása abban az esetben is fennállna, ha azt az óvadék teljes összegével csökkentették volna.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletében a ... Zrt. és az egyenes adós alperes oldalán beavatkozásának és perbehívottként való perbelépésének elutasítását a jogszabályi feltételek hiányával, valamint azzal indokolta, hogy az engedélyezés a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 8. § (2) bekezdésébe ütközött volna. Álláspontja szerint az egyenes adós beavatkozáshoz fűződő jogi érdekének igazolásához nem volt elegendő az a hivatkozása, hogy a tartozást rendezni kívánja, azt ugyanis bármikor, a beavatkozása nélkül is megteheti. A ... Zrt. beavatkozásához sem találta elégséges jogi érdeknek, hogy a hitelszerződést óvadékkal biztosította. Utalt továbbá arra, hogy a nevezett társaság perbehívottként való perbelépésére a Pp. 58-59. §-aiban előírt jogvesztő határidő elmulasztása miatt sem volt lehetőség.
- [7] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel rámutatott arra, hogy az alperes a beavatkozást és a perbehívást elutasító végzéseket - sem közvetlenül, sem az eljárást befejező határozat elleni fellebbezésében - fellebbezéssel nem támadhatta. A beavatkozást elutasító határozat ellen a Pp. 56. § (4) bekezdése értelmében csak az önálló beavatkozó élhet fellebbezéssel, de mivel az ítélet jogereje sem az egyenes adósra, sem az óvadékot nyújtó társaságra nem terjed ki, egyikük sem minősül önálló beavatkozónak. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes által az egyenes adóssal szemben indított perben a kezest marasztaló ítélet ítélt dologként nem értékelhető, az az egyenes adós és a felperes közötti jogviszonyra nincs kihatással. Az ítélet jogereje az óvadék kötelezettjének az alperessel fennálló jogviszonyára sem terjed ki, hiszen a ... Zrt. az alperestől független, önálló biztosítékot adott. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést akkor, amikor a beavatkozás elutasítása vonatkozásában a beavatkozónak nem biztosított fellebbezési jogot. Emellett a ... Zrt. a Pp. 60. § (1) bekezdése szerint a perbehívottként való perbelépését elutasító végzést sem támadhatta fellebbezéssel.
- [8] A másodfokú bíróság az alperesnek azzal a fellebbezési érvelésével sem értett egyet, hogy az

egyenes adós a beavatkozásának engedélyezése esetén előadhatta volna a tartozás visszafizetése körében rendelkezésére álló ismereteket. Amennyiben ugyanis a felperes követelése akár részben is kielégítést nyert, az egyenes adós ezt az információt az alperes tudomására hozhatta, aki erre a védekezésében hivatkozhatott volna. A beavatkozás engedélyezését ezért ez a körülmény sem indokolhatta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az egyenes adós önálló beavatkozónak minősült, és ezért a Pp. 56. § (4) bekezdése alapján a beavatkozást elutasító határozat ellen fellebbezési jog illette meg. Ennek alátámasztásaként hivatkozott arra, hogy készfizető kezesként megtérítési igényt támaszthat az egyenes adóssal szemben, akit a felperes vele együttesen perelhetett volna. Kiemelte, hogy az egyenes adós közvetlen jogi érdeke fennáll, és a felperes végrehajtási eljárást is indított ellene. Azt sem tartotta a beavatkozás elutasítására alkalmas indoknak, hogy az egyenes adós a tudomására hozhatta volna az esetleges teljesítésével kapcsolatos információkat.
- [10] Az alperes felülvizsgálati hivatkozása szerint a ... Zrt. perbehívása iránti kérelme sem lett volna elutasítható. Az elsőfokú bíróságnak a Pp. 58. § (2) bekezdésére tekintettel azt kellett volna vizsgálnia, hogy a keresetlevél kézhezvételét követő 30 napon belül megtörtént-e a perbehívás. Ennek igazolására az elsőfokú bíróság a per első tárgyalásán nem hívta fel, hanem arról rendelkezett, hogy a perbehívottat írásban meg fogja keresni. Ennek ellenére ő a második tárgyaláson okirattal igazolta a perbehívást, a Pp. 59. § (2) bekezdése pedig a perbehívó általi igazolás közlését követő 30 napban határozza meg a perbehívott nyilatkozattételének határidejét.
- [11] Az alperes kifejtette, hogy jogszabálysértő a jogerős ítéletnek az az indoka, amely szerint a felperesnek a ... Zrt. által adott óvadékkal nem kell elszámolnia. A másodfokú bíróság e téves jogi álláspontja miatt egyáltalán nem vizsgálta azt az állítást, hogy a felperes a peresített követelését az óvadék összegéből már teljes egészében kielégítette. Minthogy erre az elsőfokú eljárásban tartott mindkét tárgyaláson hivatkozott, a jogerős ítélet iratellenesen tartalmazza, hogy ilyen tényállítása nem volt.
- [12] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A Kúria mindenekelőtt utal arra, hogy a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bek.]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pontja]. A felülvizsgálati kérelemnek az a része, amelyik jogszabálysértés megjelölése nélkül vitatja a jogerős ítélet jogszerűségét, nem felel meg a Pp. 275. § (2) bekezdésének (BH2016.159.).
- [14] Az alperes felülvizsgálati álláspontja szerint jogszabálysértő volt a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy a felperesnek a ... Zrt. által nyújtott óvadékkal elszámolnia nem kellett. Hivatkozott továbbá arra, hogy bár a követelésnek az óvadékból történt kielégítését is állította, a jogerős ítélet iratellenesen azt tartalmazza, hogy ilyen előadása nem volt. A megsértett

jogszabályhely megjelölésének hiányában azonban ezek a felülvizsgálati támadások érdemben nem volt vizsgálhatóak.

- [15] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [16] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet az alperes által megjelölt és érdemben vizsgálható okokból nem jogszabálysértő.
- [17] Jóllehet az alperes felülvizsgálati kérelme elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a keresetet elutasító, érdemi döntés meghozatalára irányult, ilyen tartalmú határozat meghozatalát az általa hivatkozott eljárási szabálysértések nem tették lehetővé. Nem volt ugyanakkor eljárásjogi akadálya annak, hogy másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérje [1/2016. (II.15.) PK vélemény 5. pontja], de ez - a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdéseiből következően - az ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási szabálysértést feltételezett.
- [18] Ha a bíróság a beavatkozóval a beavatkozás lehetőségét megtagadó határozatot szabályszerű kézbesítés útján nem közli, és ezzel kizárja a beavatkozó jogorvoslati lehetőségét, lényeges eljárási szabályt sért (BH1996.333.II.). Ez a felülvizsgálati kérelemben is felhívott eseti döntésben kifejtett jogi álláspont ugyan változatlanul helytálló, de annak kapcsán figyelemmel kellett lenni a beavatkozás azóta megváltozott szabályaira. Miként arra a másodfokú bíróság is utalt, a Pp. 56. § (3) bekezdésének 2013. június 1-jén hatályba lépett rendelkezése a beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezés jogát kizárja. E főszabály alóli kivételként a Pp. 56. § (4) bekezdésének a fenti időponttól hatályos szövege csak a beavatkozást elutasító, valamint a beavatkozót a perből kizáró határozat ellen, és kizárólag annak a beavatkozónak biztosít fellebbezési jogot, akinek az ellenféllel szemben fennálló jogviszonyára a perben hozott ítélet jogereje jogszabály alapján kiterjed.
- [19] Emiatt a felülvizsgálati kérelem alapján abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a perbe beavatkozni kívánt egyenes adós és az óvadékot nyújtott társaság az utóbbi törvényhely által definiált önálló beavatkozónak minősültek-e, és ehhez képest az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon megfosztotta-e őket a beavatkozást elutasító végzés elleni fellebbezési joguktól.
- [20] A fentiekben említett törvénymódosítást tartalmazó 2013. évi LXIX. törvény 1. §-ához fűzött részletes indokolás szerint a módosítás az önálló beavatkozóra vonatkozó addigi rendelkezés által a jogalkalmazás körében felvetett értelmezési problémát, jogbizonytalanságot szüntette meg azáltal, hogy egyértelművé tette: az, hogy „[...] az ítélet jogereje mikor terjed ki a beavatkozónak az ellenféllel szemben fennálló jogviszonyára nem bírói mérlegelésen alapulhat, hanem kizárólag jogszabály rendelkezéséből következhet”. Nincs azonban olyan anyagi jogi jogszabályi rendelkezés, amely szerint a jogosult és a készfizető kezes közötti perben hozott ítélet jogereje kiterjedne az egyenes adósra vagy az óvadék kötelezettjének a jogosulttal szemben fennálló jogviszonyára. Felülvizsgálati kérelmében az alperes sem jelölt meg ilyen jogszabályhelyet. Arra hivatkozott, hogy készfizető kezesként megtérítési igényt támaszthat az egyenes adóssal szemben, akit a felperes vele együttesen perelhetett volna. Az előzőekben ismertetett tartalmú jogszabályi rendelkezés hiányában ez az egyébként helyes, a Ptk. 6:57. § (2) bekezdésén és - egyebek mellett - a 6:419. § második fordulatan alapuló hivatkozás sem tette lehetővé az egyenes adós önálló beavatkozási jogállásának megállapítását. Mint ahogy arra önmagában - a felülvizsgálati kérelemben előadottakkal szemben - a közvetlen jogi érdek fennállása sem lehetett alkalmas, ami a beavatkozásnak a Pp. 54. § (1) bekezdése által megkövetelt, elengedhetetlen feltétele.
- [21] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést akkor, amikor nem fellebbezhető végzéssel határozott a beavatkozás elutasításáról. A jogerős ítélet ezért nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Pp. 56. § (4) bekezdését.
- [22] A Pp. 60. § (1) bekezdésének második fordulata a perbehívóhoz való csatlakozás megengedésére és a perbehívott jogállására a beavatkozás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. Ebből, valamint

a fentebb írtakból következően az elsőfokú bíróságnak a perbehívásos beavatkozást elutasító végzése sem volt fellebbezéssel támadható, és ezt a határozat perorvoslati része is helyesen tartalmazta. Emiatt az ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási szabálysértést a perbehívás felülvizsgálati kérelemben feltüntetett szabályainak téves alkalmazása esetén sem lehetett volna megállapítani. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor e jogszabályhelyek [Pp. 58. § (2) bek., 59. § (2) bek.] megsértése nélkül utasította el a perbehívásos beavatkozást.

- [23] A Pp. 58. § (2) bekezdése alapján perbehívásnak az alperes részéről legkésőbb a keresetlevél kézhezvételétől számított 30 napon belül van helye; a Pp. 59. § (1) bekezdése szerint a perbehívást a perbehívónak kell írásban közölnie a perbehívottal, majd a perbehívás bejelentésekor okirattal igazolnia kell a közlés perbehívott általi kézhezvételét és annak időpontját. Az adott esetben az alperes a keresetlevelet - az első tárgyalásra szóló idézéssel együtt - 2016. november 21-én vette át, és a 2017. január 18-án benyújtott érdemi ellenkérelmében közölte, hogy az egyenes adóst és a ... Zrt.-t perbe kívánja hívni (3. sorszámú előkészítő irat). Ezt a nyilatkozatát a 2017. január 19-én tartott első tárgyaláson megismételte (4. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv), és az elsőfokú bíróság a tárgyalás halasztása után, külön végzéssel felhívta a perbehívást igazoló okirat csatolására (5. sorszámú végzés). Ehhez képest az alperes 2017. március 22-én csatolta a 2016. december 12-én kelt, a ... Zrt. perbehívását tartalmazó okiratot (9. sorszámú előkészítő irat), míg az egyenes adós az elsőfokú bíróságnak 2017. március 22-én bejelentette, hogy az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a perbe be kíván avatkozni (10. sorszámú beadvány). A ... Zrt. a 2017. március 23-án tartott folytatólagos tárgyaláson - a személyesen megjelent törvényes képviselője útján - bejelentette a beavatkozási szándékát, és az elsőfokú bíróság e tárgyaláson határozott a perbehívásos és önkéntes beavatkozás elutasításáról (11. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv).
- [24] Az alperes tehát az egyenes adós esetében a Pp. 58. § (2) bekezdésében meghatározott határidőn belüli perbehívást a Pp. 59. § (1) bekezdésében írt módon nem igazolta. Habár a perbehívást a perbehívottal neki kellett volna közölnie, az ennek megfelelő tartalmú nyilatkozatát is csak a fenti határidőn túl, az érdemi ellenkérelmében jelentette be az elsőfokú bíróságnak. Ez a nyilatkozat ezért a Pp. 58. § (4) bekezdése értelmében, elkésztettsége miatt hatálytalannak minősült. Az alperes ugyan csatolta a ... Zrt. perbehívását tartalmazó okiratot, de a közlés tényének és időpontjának igazolására csak az okiraton található, az - ismeretlen - átvető kézjegyet, valamint az átvétel helyét és időpontját rögzítő kézírásos feljegyzés szolgált. Emellett a nevezett társaság törvényes képviselője az elsőfokú bíróság felé a perbehívás elfogadásáról csak a perbehívás - az előzőekre tekintettel egyébként is kétséges - kézhezvételének időpontjától, 2016. december 12-től számított, a Pp. 59. § (2) bekezdésében előírt 30 napos határidő lejártá után nyilatkozott, ezért e nyilatkozat az utóbbi törvényhely értelmében ugyancsak hatálytalan volt.
- [25] Mindezek miatt a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárásjogi jogszabályhelyek egyikét sem sérti.
- [26] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [27] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésére tekintettel az alperest kötelezte a felperes részéről felmerült - az általános forgalmi adót is tartalmazó, a kifejtett jogi képviseleti tevékenység arányában megállapított ügyvédi munkadíjból álló - felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [28] Az alperes az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.)

62. § (1) bekezdés i) pontja] miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéknek az állam javára való megfizetésére az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében köteles.

[29] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

[30] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. május 2.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó
bíró, Dr. Cseh Attila s.k. bíró